

Meginmálaflokkur Innanríkisráðuneytisins
Kynjuð hagstjórn og fjárlagagerð

Gjafsókn og önnur opinber réttaraðstoð

Gjafsókn og önnur opinber réttaraðstoð

- Greina veitingu og synjun gjafsókna.
 - Hverjir fá gjafsókn og á hvaða forsendum.
 - Hverjum er hafnað og á hvaða forsendum.
- Greina tölfræði út frá kynjuðu sjónarmiði.
- Gera áætlanir um breytingar á kerfinu eftir niðurstöðu greiningar.

Gjafsókn og önnur opinber réttaraðstoð

Markmið

Að tryggð verði að viðhaldið verði öflugri skráningu upplýsinga um veitingu og synjun gjafsókna sem tekur meðal annars mið af kynjuðum sjónarmiðum svo hægt sé að nálgast og greina upplýsingar eftir þörfum.

Jafnréttismarkmið

Að það sé tryggt að allir hópar hafi jafnan aðgang að opinberri réttaraðstoð.

Um gjafsókn

- Lög um meðferð einkamála
- Lögbundin gjafsókn samkvæmt öðrum lögum
 - „Ráðherra veitir gjafsókn eftir umsókn aðila. Hún verður því aðeins veitt að gjafsóknarnefnd mæli með því.“
 - Nægilegt tilefni til málshöfðunar eða málsvarnar og öðru hvoru eftirfarandi skilyrða er að auki fullnægt:
 - a. Kostnaður af gæslu hagsmuna umsækjanda í máli yrði honum fyrirsjáanlega ofviða, enda megi teljast eðlilegt að öðru leyti að gjafsókn sé kostuð af almannafé,
 - b. að úrlausn máls hafi verulega almenna þýðingu eða varði verulega miklu fyrir atvinnu, félagslega stöðu eða aðra einkahagi umsækjanda.
 - Reglugerð um skilyrði gjafsóknar og starfshætti gjafsóknarnefndar nr. 45/2008
 - Tekjuviðmið og sjónarmið sem gjafsóknarnefnd ber að líta til við mat

Um aðra opinbera réttaraðstoð

- Dómari kveður á um greiðslu tiltekinna þátta málskostnaðar úr ríkissjóði án þess að um gjafsókn sé að ræða. T.d.
 - Faðernismál, sbr. 11. gr. barnalaga
 - Nauðungarvistun, sbr. lögræðislög

Aðgerðir

- Tölfræðiskráning
 - Gjafsóknarnefnd
 - Ráðuneytið
- Önnur opinber réttaraðstoð
- Greining á áhrifum lögbundinnar sáttameðferðar skv. barnalögum á gjafsókn í forsjármálum
- Greining á áhrifum lagabreytingar á gjafsóknarheimild árið 2012
- Aðgengi að gjafsókn fyrir konur af erlendum uppruna

Niðurstöður og næstu skref

- Reglulegt utanumhald um tölfræði í málaflokknum hefur verið tryggt til framtíðar með kynjuðum mælikvörðum.
- Þá hafa fjárhæðir sem ráðstafað er á grundvelli hvers gjafsóknarleyfis verið skráðar og verður því haldið áfram.
- Bráðabirgðaniðurstöður sýna að hlutfall þeirra fjárhæða sem greiddar eru til hvors kyns fyrir sig á grundvelli gjafsóknarleyfa virðast haldast í hendur við hlutföll veittra gjafsóknarleyfa.
- Upplýsingar um gjafsókn á ensku hafa verið útbúnar og gerðar aðgengilegar á heimasíðu innanríkisráðuneytisins.
- Vinna er hafin við að breyta bókhaldslyklum svo greina megi með nákvæmari hætti hvernig fjármagni á fjárlagaliðnum er ráðstafað.

Takk fyrir

Skýrslan er aðgengileg á:

http://www.fjarmalaraduneyti.is/verkefni/kynjud_fjarlagagerd/meginmalaflokkar/

Teymi: Elín Rósa Finnbogadóttir, Inga Þórey Óskarsdóttir, Margrét Beck og Sveinn M. Bragason

